

АГАТА КРИСТИ ЛЮБОВНИТЕ ДЕТЕКТИВИ

Превод от английски: Борис Миндов, 1996

chitanka.info

Дребничкият мистър Сатъртуейт гледаше замислено домакина отсреща. Между тези двама мъже имаше отдавнашно приятелство. Полковникът беше обикновен селски джентълмен, чиято страст в живота бе спортът. Той беше прекарал неохотно, по необходимост, само няколко седмици в Лондон. Мистър Сатъртуейт, от друга страна, беше градска птица, авторитет по френската кухня, по женското облекло и по всички последни скандали. Страстта му беше да наблюдава човешката природа и беше експерт в специалното си занимание — наблюдател на живота.

Ето защо между него и полковник Мелроуз наглед имаше малко общи неща, тъй като полковникът не се интересуваше от работите на съседите си и се ужасяваше от всякакво вълнение. Двамата мъже бяха приятели главно защото бащите им преди тях са били приятели. Освен това познаваха едни и същи хора и имаха реакционно отношение към *nouveaux riches*^[1].

Наближаваше седем и половина. Двамата седяха в комфортния кабинет на полковника и Мелроуз описваше един поход през миналата зима с пламенния възторг на ловец. Мистър Сатъртуейт, чиито познания за конете се свеждаха главно до редовно посещение в неделно утро на конюшните, които все още притежаваше в старомодни селски къщи, слушаше с неизменната си учтивост.

Рязкото извънпяване на телефона прекъсна Мелроуз. Той отиде до масата и вдигна слушалката.

— Ало, да... Полковник Мелроуз говори. Какво?

Цялото му държане се промени — стана хладно и официално. Сега той говореше като магистрат, а не като спортист. Слуша няколко минути, после каза лаконично:

— Добре, Къртис. Ще дойда веднага. — Сложи слушалката и се обърна към госта си. — Сър Джеймс Дуайтън е бил намерен в библиотеката си... убит.

— Какво?!

Мистър Сатъртуейт беше смаян... потресен.

— Трябва да отида веднага в Олдъруей. Искаш ли да дойдеш с мен?

Мистър Сатъртуейт си спомни, че полковникът беше началник на полицията в графството.

— Ако не преча... — Колебаеше се.

— Ни най-малко. На телефона беше инспектор Къртис. Добър, честен човек, ала му липсва въображение. Ще се радвам, ако ти дойдеш с мен, Сатъртуейт. Имам чувството, че тази работа ще се окаже нечиста.

— Хванали ли са човека, който я е извършил?

— Не — отговори Мелроуз кратко.

Опитното ухо на мистър Сатъртуейт долови в резкия отрицателен отговор отсянка на резервираност. Той започна да прехвърля в главата си всичко, което знаеше за семейство Дуайтън.

Надут старец беше покойният сър Джеймс, груб в държането си. Човек, който лесно би могъл да си спечели врагове. Някъде към шейсетте, с прошарена коса и червендалесто лице. Славеше се с крайната си стиснатост.

Пренесе се мислено към лейди Дуайтън. Образът ѝ витаеше пред него — млада, с кестенява коса, стройна. Спомни си за разните слухове, намеци, дребни клюки. Значи такава била работата — затова Мелроуз изглеждаше толкова мрачен. После се оборава — въображението му се бе разпалило твърде много.

Пет минути по-късно мистър Сатъртуейт се настани до домакина в малкия му двуместен автомобил и двамата потънаха заедно в нощта.

Полковникът бе мълчалив човек. Бяха изминали цяла миля и половина, преди да проговори. Тогава заговори внезапно:

— Предполагам, че ги познаваш?

— Дуайтънови ли? Знам всичко за тях, разбира се. — За кого ли мистър Сатъртуейт не знаеше всичко? — Мисля, че него срещнах веднъж, а нея — сравнително по-често.

— Хубава жена — изказа се Мелроуз.

— Красива! — заяви мистър Сатъртуейт.

— Така ли мислиш?

— Чисто ренесансов тип — заяви мистър Сатъртуейт, разпалвайки се от темата си. — Тя играеше в ония любителски театрални представления — благотворителните матинета, нали знаеш, миналата пролет. Направи ми голямо впечатление. У нея няма нищо модерно. Човек може да си я представи в двореца на дожа или като Лукреция Борджия.

Полковникът зави леко с колата и мистър Сатъртуейт млъкна внезапно. Запита се по каква ли случайност името на Лукреция

Борджия му бе дошло на езика. При тези обстоятелства...

— Дуайтън не е бил отровен, нали? — запита той внезапно.

Мелроуз го изгледа изкосо, някак озадачено.

— Чудя се защо задаваш този въпрос? — каза той.

— Ами... не знам. — Мистър Сатъртуейт се смути. — Аз... просто ми дойде на ум.

— Е, не е отровен — каза Мелроуз навъсено. — Ако искаш да знаеш, бил ударен по главата.

— С тъп предмет — промърмори мистър Сатъртуейт, кимайки дълбокомислено.

— Не говори като в калпав детективски роман, Сатъртуейт. Ударен е с бронзова статуетка.

— Аха — каза Сатъртуейт и потъна отново в мълчание.

— Знаеш ли нещо за човек на име Пол Делангуа? — попита Мелроуз след минута-две.

— Да. Хубав младеж.

— Предполагам, че и жените биха го нарекли така — изръмжа полковникът.

— Не ти ли харесва?

— Не, не ми харесва.

— Аз пък мислех, че ти харесва. Той язди много добре.

— Като чужденец на конна демонстрация. Все разиграва маймунцини.

Мистър Сатъртуейт потисна усмивката си. Горкият стар Мелроуз, имаше толкова типични английски възгледи. С приятната мисъл, че самият той е с космополитен мироглед, мистър Сатъртуейт можеше да съжالياва за консервативното отношение към живота.

— Бил ли е в тази част от света? — запита той.

— Гостувал в Олдъруей у Дуайтънови. Носи се слух, че сър Джеймс го изритал преди една седмица.

— Защо?

— Открил, че върти любов с жена му, предполагам. Какво, по дяволите...

Завиха рязко и се блъснаха силно в нещо.

— Най-опасните кръстопътища са в Англия — изказа се Мелроуз. — Все пак другият трябваше да надуе клаксона си. На

главния път сме. Вероятно ние сме му причинили по-сериозна повреда, отколкото той на нас.

Полковникът скочи от колата. От другата кола слезе някаква фигура и се приближи към тях. До Сатъртуейт стигнаха откъслечи от говор.

— Боя се, че вината е изцяло моя — казваше непознатият. — Но аз не познавам много добре тази част от страната, а и няма абсолютно никакъв знак, който да показва, че човек излиза на главния път.

Полковникът, омекнал, отвърна в същия дух. Двата се наведоха над колата на непознатия, която един шофьор вече оглеждаше. Разговорът стана крайно технически.

— Опасявам се, че ще ни отвори работа за половин час — каза непознатият. — Но да не ви задържам. Радвам се, че колата ви се отърва почти без повреда.

— Всъщност... — започваше полковникът, но бе прекъснат.

Мистър Сатъртуейт, кипящ от вълнение, изхвъркна от колата като птица и стисна сърдечно ръката на непознатия.

— Точно така! Стори ми се, че познах гласа — заяви той развълнувано. — Чудна работа. Много чудна работа.

— А? — запита полковник Мелроуз.

— Мистър Харли Куин. Мелроуз, сигурно си ме чувал много пъти да говоря за мистър Куин?

Полковник Мелроуз явно не си спомняше това, но все пак участва учтиво в сцената, докато мистър Сатъртуейт продължаваше да чурулика весело.

— Не съм ви виждал... чакайте да помисля...

— От оная вечер в „Звънци и шутове“ — подсказа другият спокойно.

— „Звънци и шутове“ ли? — запита полковникът.

— Странноприемница — обясни мистър Сатъртуейт.

— Интересно название за странноприемница.

— То е само старо — каза мистър Куин. — Ако си спомняте, едно време в Англия звънциите и шутове са били по-разпространени, отколкото сега.

— Така и предполагам; да, сигурно сте прав — каза Мелроуз неопределено. Замига. По някаква чудновата игра на светлината — фаровете на едната кола и червените задни сигнални лампи на другата

— за миг самият мистър Куин изглеждаше облечен като шут. Но това беше само от светлината.

— Не можем да ви оставим в безизходица тук на пътя — продължи мистър Сатъртуейт. — Трябва да дойдете с нас. Има предостатъчно място за трима, нали, Мелроуз?

— О, разбира се. — Ала в гласа на полковника се долавяше съмнение. — Единствената пречка — забеляза той — е работата, по която сме тръгнали. Какво ще кажеш, Сатъртуейт?

Мистър Сатъртуейт стоеше като закован. Разни мисли се рееха и проблясваха в главата му. Той буквално трепереше от вълнение.

— Не — извика. — Не, не трябва да ви замесвам! Това едва ли ще ви интересува, мистър Куин. Но срещата ни тази вечер съвсем не е случайна!

Полковник Мелроуз се втренчи учудено в приятеля си. Мистър Сатъртуейт го улови за ръката.

— Спомняш ли си какво ти разказах за нашия приятел Дерик Кейпъл? За мотива на самоубийството му, който никой не можеше да отгатне? Мистър Куин реши тази загадка — а след това имаше и други. Показва ти неща, които са там през всичкото време, но не си ги видял. Чуден е.

— Драги ми Сатъртуейт, вие ме карате да се червя — каза мистър Куин с усмивка. — Доколкото си спомням, всички тези разкрития бяха направени от вас, не от мен.

— Бяха направени, понеже вие бяхте там — изтъкна мистър Сатъртуейт с дълбоко убеждение.

— Е, добре — рече полковник Мелроуз, покашляйки се неловко. — Да не губим повече време. Да тръгваме.

Той се настани на шофьорското място. Не беше много доволен, че му бе натрапен непознат човек поради възторга на мистър Сатъртуейт, но не можеше да изтъкне никакво основателно възражение, пък и искаше да пристигне в Олдъруей колкото се може по-скоро.

Мистър Сатъртуейт покани мистър Куин да се качи преди него, а самият той зае страничното място. Колата беше просторна и побра тримата без особено притеснение.

— Значи се интересувате от престъпления, мистър Куин? — заговори полковникът, стараейки се по възможност да бъде любезен.

— Не, не точно от престъпления.

— От какво тогава?

Мистър Куин се усмихна.

— Нека да запитаме мистър Сатъртуейт. Той е много проникателен наблюдател.

— Аз мисля — произнесе мистър Сатъртуейт бавно, — може би греша, но мисля... че мистър Куин се интересува от... влюбени.

Той се изчерви, когато изрече последната дума, която никой англичанин не може да произнесе без стеснение. Мистър Сатъртуейт си послужи с нея някак гузно и като в кавички.

— Я гледай! — възкликна полковникът стреснат и млъкна.

Скришом си помисли, че приятелят на Сатъртуейт е май голям чудак. Погледна го изкосо. Той изглеждаше напълно в ред — съвсем нормален млад човек. Доста мургав, но никак не приличаше на чужденец.

— А сега — обяви Сатъртуейт важно — трябва да ви разкажа всичко за случая.

Говори десетина минути. Седейки в мрака, носейки се в нощта, той изпитваше заразително чувство за сила. Какво значение имаше, че беше само наблюдател на живота? Имаше запас от думи, владееше ги, можеше да изплете от тях тъкан — необикновена ренесансова тъкан, съставена от хубостта на Лора Дуайтън, с нейните бели ръце и червена коса, и призрачната тъмна фигура на Пол Делангуа, когото жените намираха за красавец.

Всичко това — поставено на фона на Олдъруей. Олдъруей, който съществуваше от времето на Хенри VII и както казваха някои, още поотрано. Олдъруей, който беше английски до корен, с подрязвания му тис, със стария, заострен като човка хамбар и с рибарника, където монаси бяха пазили своите шарани за петъчни дни.

С няколко сръчни щрихи обрисова сър Джеймс Дуайтън, истински потомък на някогашните Де Уитънови, които отдавна бяха изстискали пари от земята и ги бяха заключили здраво в каси, та ако на другите се случват черни дни, стопаните на Олдъруей никога да не изпадат в нищета.

Най-после мистър Сатъртуейт млъкна. Беше сигурен, още отначало беше сигурен, че ще спечели симпатиите на публиката си. Сега чакаше похвална дума, каквато и му се полагаше. И тя дойде.

— Вие сте художник, мистър Сатъртуейт.

— Аз... аз се старая колкото мога. — Дребният човечец изведнъж стана скромнен.

Преди няколко минути бяха влезли през пътните врати. Сега колата бе спряла пред портала и един полицай слезе бързо по стъпалата да ги посрещне.

— Добър вечер, сър. Инспектор Къртис е в библиотеката.

— Добре.

Мелроуз затича нагоре по стъпалата, следван от другите двама. Когато минаваха през обширния коридор, един възстар иконом надзърна плахо от някаква врата. Мелроуз му кимна.

— Добър вечер, Майлс. Печална работа.

— Наистина — отвърна оня с разтреперан глас. — Просто не мога да го повярвам, сър; наистина не мога. Като си помисля, че всеки може да е убил господаря.

— Да, да — каза Мелроуз, прекъсвайки го рязко. — След малко ще трябва да поговоря с теб.

Тръгна с големи крачки към библиотеката. Там един едър, с военна стойка инспектор го посрещна с уважение.

— Гадна работа, сър. Аз не съм пипал нищо. По оръжието няма отпечатъци от пръсти. Който го е направил, си е разбирал от работата.

Мистър Сатъртуейт загледа приведената фигура, седнала до голямата писалищна маса, после бързо отмести очи. Човекът е бил ударен изотзад, смазващ удар, който е разбил черепа. Гледката не беше приятна.

Оръжието се търкаляше на пода — бронзова статуетка, висока около шейсет сантиметра, с изцапана и влажна основа. Мистър Сатъртуейт се наведе с любопитство към нея.

— Венера — каза той тихо. — Значи е бил ударен от Венера.

В тази мисъл намери храна за поетично размишление.

— Всички прозорци — докладва инспекторът — бяха затворени и зарезани отвътре.

Помълча многозначително.

— Значи е вътрешна работа — изказа се неохотно полицейският началник. — Хм... хм, ще видим.

Убитият беше облечен в дрехи за голф, а на една голяма кожена кушетка имаше захвърлена небрежно торба със стикове за голф.

— Току-що се бил завърнал от игрището за голф — обясни инспекторът, проследявайки погледа на началника на полицията. — В пет и петнайсет си дошъл. Пил чай, който икономът му донесъл тук. По-късно позвънил на камериера си да му донесе чифт меки пантофи. Доколкото разбрахме, камериерът е бил последният човек, който го е видял жив.

Мерлоуз кимна и отново насочи вниманието си към писалищната маса.

Много от украшенията бяха съборени и счупени. Между тях личеше особено един голям тъмен емайлиран часовник, който лежеше на едната си страна точно в средата на масата.

Инспекторът се прокашля.

— Това би могло да се нарече късмет, сър — каза той. — Както виждате, часовникът е спрял. *В шест и половина.* Така ни показва времето на престъплението. Много удобно.

Полковникът гледаше втренчено часовника.

— Както казвате — забеляза той, — много удобно. — Помълча за минута, после добави: — Прекалено удобно! Това не ми харесва, инспекторе.

Погледна другите двама. Очите му търсеха умолително очите на мистър Куин.

— По дяволите всичко — каза. — Прекалено чисто изпипано. Разбирате какво имам предвид. Нищо не става точно така.

— Искате да кажете — промърмори мистър Куин, — че часовниците не падат така?

За момент Мелроуз се втренчи в него, после се загледа отново в часовника, който имаше оня жалък и невинен вид, присъщ на предмети, внезапно загубили достойнството си. Много внимателно полковник Мелроуз го изправи отново на краката му. Удари силно масата. Часовникът се залюля, ала не падна. Мелроуз повтори този номер и много бавно, сякаш неохотно, часовникът падна по гръб.

— По кое време е било открито престъплението? — запита Мелроуз рязко.

— Точно около седем часа, сър.

— Кой го е открил?

— Икономът.

— Доведете го — нареди началникът на полицията. — Искам да го видя веднага. Къде е впрочем лейди Дуайтън?

— Лежи, сър. Прислужницата ѝ казва, че е смазана и не може да приеме никого.

Мелроуз кимна, а инспектор Къртис отиде да потърси иконома. Мистър Куин надничаше замислено в огнището. Мистър Сатъртуейт последва примера му. Минута-две мигаше към тлеещите пънове, а после очите му се спряха на нещо ярко, което лежеше на решетката. Наведе се и вдигна малко късче извито стъкло.

— Търсели сте ме, сър?

Беше гласът на иконома, все още треперлив и неуверен. Мистър Сатъртуейт пхна стъкълцето в джоба на жилетката си и се обърна. Старият човек стоеше на вратата.

— Седнете — каза учтиво полицейският началник. — Вие цял треперите. Сигурно е било шок за вас.

— Наистина беше, сър.

— Е, няма да ви задържам дълго. Вашият господар, мисля, се е прибрал точно след пет?

— Да, сър. Нареди да му донеса чай тук. След това, когато влязох да го прибера, помоли да му бъде изпратен Дженингс — това е камериерът му, сър.

— Кога беше това?

— Около шест и десет минути, сър.

— Добре... а после?

— Съобщих на Дженингс, сър. И едва в седем часа, когато влязох тук да затворя прозорците и да спусна пердетата, видях...

Мелроуз го прекъсна.

— Да, да, не е нужно да разправяте всичко това. Не сте пипали тялото, не сте размествали нищо, нали?

— О! Съвсем не, сър! Отидох колкото се може по-бързо до телефона да позвъня на полицията.

— И после?

— Казах на Джанет — прислужницата на Нейно Благородие, сър — да съобщи на Нейно Благородие.

— Тази вечер изобщо не сте виждали господарката си?

Полковник Мелроуз зададе въпроса твърде небрежно, ала острият слух на мистър Сатъртуейт долови безпокойство в думите му.

— Не биваше да ѝ говоря, сър. След трагедията Нейно Благородие остана в покоите си.

— Видяхте ли я преди това?

Въпросът бе зададен рязко и всички в стаята забелязаха колебанието на иконома, преди да отговори.

— Аз... аз само я зърнах бегло, сър, когато слизаше по стълбата.

— Влезе ли тя тук?

Мистър Сатъртуейт затаи дъх.

— Аз... мисля, че влезе, сър.

— По кое време беше това?

В този момент можеше да се чуе падаща топлийка. Знае ли старецът, запита се мистър Сатъртуейт, какво зависи от неговия отговор?

— Точно в шест и половина, сър.

Полковник Мелроуз пое дълбоко дъх.

— Достатъчно, благодаря ви. Само ви моля да ми пратите Дженингс, камериера.

Дженингс се отзова незабавно на повикването. Той беше човек с тясно лице и котешка походка. В него имаше нещо хитро и потайно.

Човек, помисли си мистър Сатъртуейт, който лесно би убил господаря си, ако може да бъде сигурен, че няма да го открият.

Слушаше жадно отговорите на този човек на въпросите на полковник Мелроуз. Но разказът му изглеждаше много откровен. Донесъл на господаря си някакви пантофи от мека кожа и взел спортните обувки с дебели подметки.

— Какво направихте след това, Дженингс?

— Върнах се в помещението за прислугата, сър.

— По кое време се разделихте с господаря си?

— Трябва да е минавало шест и четвърт, сър.

— Къде бяхте в шест и половина, Дженингс?

— В помещението за прислугата, сър.

Полковник Мелроуз освободи човека, като кимна. Погледна въпросително Къртис отсреща.

— Съвсем вярно, сър, аз проверих. Бил е в помещението за прислугата от около шест и двайсет до седем часа.

— Значи остава извън всякакво подозрение — каза началникът на полицията малко със съжаление. — Освен това няма подбуда.

Спогледаха се.

На вратата се почука.

— Влезте — каза полковникът.

Появи се една явно уплашена камериерка.

— Ако обичате, Нейно Благородие чула, че полковник Мелроуз е тук и би искала да се види с него.

— Разбира се — каза Мелроуз. — Ще дойда веднага. Ще ми показвате ли пътя?

Ала една ръка отдръпна момичето настрана. Сега на вратата стоеше съвсем друга фигура. Лора Дуайтън изглеждаше като посетителка от друг свят.

Тя беше облечена в прилепнала средновековна полуофициална следобедна рокля от тъмносин брокат. Кестенявата ѝ коса беше разделена в средата и падаше върху ушите ѝ. Съзнавайки, че има собствен стил, лейди Дуайтън никога не бе подрязвала косата си. Тя беше изтеглена назад на прост възел на тила ѝ. Ръцете ѝ бяха голи.

Едната от тях беше протегната, за да се подпира на рамката на вратата, другата, увиснала отстрана, стискаше книга. *Тя изглежда, помисли си мистър Сатъртуейт, като мадона от ранно италианско платно.*

Лейди Дуайтън стоеше, полюлявайки се леко насам-натам.

Полковник Мелроуз скочи към нея.

— Дойдох да ви кажа... да ви кажа...

Гласът ѝ беше тих и плътен. Мистър Сатъртуейт беше толкова омаян от драматичността на сцената, че бе забравил за нейната реалност.

— Моля ви, лейди Дуайтън... — Мелроуз я бе обгърнал с ръка, за да я подкрепи. Преведе я през коридора до едно малко преддверие с тапети от избеляла коприна.

Куин и Сатъртуейт ги последваха.

Тя се тръшна на ниското канапе, като облегна главата си назад на една възглавничка с ръждив цвят и затвори клепки. Тримата мъже я гледаха. Внезапно тя отвори очи и седна. Заговори много тихо.

— *Аз го убих* — каза. — Това дойдох да ви кажа. *Аз го убих!*

За момент настъпи мъчителна тишина. Сърцето на мистър Сатъртуейт пропусна един удар.

— Лейди Дуайтън — заговори Мелроуз. — Вие сте преживели голям шок... разстроена сте. Струва ми се, че не съзнавате напълно какво говорите.

Щеше ли тя да се отрече сега... докато още имаше време?

— Аз съзнавам напълно какво говоря. Аз го застрелях.

Двама от мъжете в стаята ахнаха, третият не издаде нито звук. Лора Дуайтън се наклони още по-напред.

— Не разбирате ли? Аз слязох и го застрелях. Признавам си.

Книгата, която държеше в ръцете си, изтрополи на пода. В нея имаше нож за разрязване на книги — нещо с форма на кинжал, с украсена със скъпоценни камъни дръжка. Мистър Сатъртуейт го вдигна машинално и го сложи на масата. При това си помисли: *Това е опасна играчка. С нея може да се убие човек.*

— Е... — гласът на лейди Дуайтън беше нетърпелив... — какво ще направите? Ще ме арестувате ли? Ще ме отведете ли?

Полковник Мелроуз заговори със затруднение.

— Вие ми казахте нещо много сериозно, лейди Дуайтън. Ще ви помоля да се върнете в стаята си, докато аз... ъ-ъ... се разпоредя.

Тя кимна и се изправи на крака. Сега беше напълно спокойна, сериозна и хладна.

Когато се обърна към вратата, мистър Куин проговори:

— Какво направихте с револвера, лейди Дуайтън?

По лицето ѝ премина сянка на неувереност.

— Аз... аз го изпуснах там на пода. Не, мисля, че го изхвърлих през прозореца... ох, не мога да си спомня сега. Какво значение има? Почти не съзнавах какво върша. Това няма значение, нали?

— Няма — каза мистър Куин. — Мисля, че почти няма значение.

Тя го изгледа смутено, с отсянка на нещо, което може би беше тревога. После отметна глава назад и излезе надменно от стаята. Мистър Сатъртуейт забърза подире ѝ. Чувстваше, че тя може да припадне всеки момент. Но бе изминала вече половината стълба, без да прояви ни най-малък признак от предишната си слабост. Явно уплашената камериерка стоеше в подножието на стълбата и мистър Сатъртуейт ѝ заговори властно.

— Погрижете се за господарката си — рече той.

— Добре, сър. — Момичето се приготви да се изкачи подир фигурата в синя рокля. — Ох, моля ви, сър, нали не го подозират?

— Кого да подозират?

— Дженингс, сър. Ох! Истина ви казвам, сър, той не би убил дори муха.

— Дженингс ли? Не, разбира се, че не е под подозрение. Вървете да се погрижите за господарката си.

— Добре, сър.

Момичето затича бързо нагоре по стълбата. Мистър Сатъртуейт се върна в стаята, която току-що бе напуснал.

Полковник Мелроуз казваше с усилие:

— Ох, да пукна, ако разбирам нещо. Работата е по-сложна, отколкото изглежда. Тя... тя е като ония щуротии, които героините вършат в романите.

— Изглежда фантастична — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Нещо като на сцена.

Мистър Куин кимна.

— Да, вие обожавате драмата, нали? Вие сте човек, който цени добрата игра.

Мистър Сатъртуейт го изглежда сурово. Сред последвалото мълчание до ушите им стигна някакъв далечен звук.

— Прилича на изстрел — каза полковник Мелроуз. — Някой от пазачите, предполагаме. Вероятно това е чула тя. Може би е слязла да провери какво става. Не би се приближила, нито би огледала трупа. Веднага е стигнала до извода...

— Мистър Делангуа, сър. — Бе заговорил старият иконом, който стоеше гузно на вратата.

— А? — каза Мелроуз. — Какво има?

— Мистър Делангуа е тук, сър, и би искал да говори с вас, ако може.

Полковник Мелроуз се облегна на стола си.

— Въведете го — каза той навъсено.

След една минута Пол Делангуа стоеше на вратата. Както бе намекнал полковник Мелроуз, у него имаше нещо неанглийско — лека грациозност на движенията, мургаво, красиво лице, сблизени очи. Около него витаеше духът на Ренесанса. Той и Лора Дуайтън внушаваха една и съща атмосфера.

— Добър вечер, господа — каза Делангуа. Направи малък театрален поклон.

— Не знам по каква работа идвате, мистър Делангуа — каза полковник Мелроуз рязко, — но ако няма нищо общо с конкретния случай...

Делангуа го прекъсна със смях.

— Напротив — заяви той, — има много общо.

— Какво искате да кажете?

— Искам да кажа — произнесе Делангуа спокойно, — че дойдох да се предам за убийството на сър Джеймс Дуайтън.

— Съзнавате ли какво говорите? — каза Мелроуз сериозно.

— Напълно.

Очите на младия човек бяха приковани в масата.

— Не разбирам...

— Защо се предавам ли? Наречете го угризение на съвестта... наречете го както искате. аз наистина го намушках... можете да бъдете напълно сигурен в това. — Кимна към масата. — Както виждам, там имате оръжието. Много удобен малък уред. За нещастие лейди Дуайтън го е оставила да се търкаля в една книга и аз случайно го грабнах.

— Момент — каза полковник Мелроуз. — Да разбирам ли, че признавате, че сте намушкали сър Джеймс с това? — Вдигна кинжала във въздуха.

— Именно. Знаете ли, аз се промъкнах през прозореца. Сър Джеймс беше с гръб към мен. Беше много лесно. Излязох по същия начин.

— През прозореца?

— През прозореца, разбира се.

— И по кое време стана това?

Делангуа се поколеба.

— Чакайте да помисля... говорех с пазача... това беше в шест и четвърт. Чух звъна на камбанарията. Трябва да е било... е, да речем, някъде около шест и половина.

Мрачна усмивка разтегли устните на полковника.

— Съвсем точно, младежо — каза той. — Времето е било шест и половина. Може би вече сте чули това? Но тук имаме много странно убийство!

— Защо?

— Толкова много хора признаха, че са го извършили — каза полковник Мелроуз.

Чуха как оня пое рязко въздух.

— Кой друг си е признал? — запита той с глас, който напразно се мъчеше да овладее.

— Лейди Дуайтън.

Делангуа отметна глава назад и се разсмя някак пресилено.

— Лейди Дуайтън е склонна към истерия — каза той небрежно. — На ваше място аз не бих обръщал внимание какво казва.

— Съгласен съм, че не трябва — каза Мелроуз. — Но има друго странно нещо около това убийство.

— Какво е то?

— Ами — отговори Мелроуз, — лейди Дуайтън призна, че е застреляла сър Джеймс, а вие признахте, че сте го намушкали. Но за щастие и на двама ви той не е нито застрелян, нито намушкан, разбирате ли. Черепът му е разбит.

— Боже мой! — извика Делангуа. — Но жена не би могла да го извърши...

Той се спря, прехапвайки устна.

Мелроуз кимна с бегла усмивка.

— Често съм чел това — призна той. — Но никога не съм го виждал да се случва.

— Какво?

— За двама млади глупаци, всеки от които се самообвинява, понеже мисли, че другият го е направил — каза Мелроуз. — Хайде да започнем отначало.

— Камериерът! — извика мистър Сатъртуейт. — Онова момиче преди малко... не обърнах внимание тогава. — Поспря се, мъчейки се да говори свързано. — Тя се страхуваше, че подозираме него. Той трябва да е имал някаква подбуда, която ние не знаем, но тя знае.

Полковник Мелроуз се намръщи, после натисна звънеца. Когато прислужникът се отзова, му каза:

— Моля, попитайте лейди Дуайтън, ще бъде ли така добра да дойде пак.

Чакаха мълчаливо, докато тя дойде. Като видя Делангуа, се сепна и протегна ръка да не падне. Полковник Мелроуз ѝ дойде на помощ.

— Няма нищо лошо, лейди Дуайтън. Моля, не се тревожете.

— Не разбирам. Какво прави мистър Делангуа тук?

Делангуа се приближи до нея.

— Лора... Лора... защо го направи?

— Какво съм направила?

— Аз знам. То е било заради мен... понеже си мислела, че аз... В края на краищата според мен това е било естествено. Но, боже мой! Ти си ангел!

Полковник Мелроуз се прокашля. Той беше човек, който не обичаше вълненията и се ужасяваше от всичко, водещо до „сцена“.

— Ако ми позволите да се изразя така, лейди Дуайтън, и вие, и мистър Делангуа успяхте да се отървете. Той току-що дойде на свой ред да „си признае“, че е извършил убийството... само че не е прав, той не го е извършил. А ние искаме да знаем само истината. Стига вече увъртания. Икономът казва, че вие сте влезли в библиотеката в шест и половина — така ли е?

Лора погледна Делангуа. Той кимна и рече:

— Истината, Лора. Това ни трябва сега.

Тя въздъхна дълбоко.

— Ще ви кажа.

Отпусна се на един стол, който мистър Сатъртуейт бе побързал да бутне напред.

— Аз наистина слязох. Отворих вратата на библиотеката и видях...

Спря се и преглътна. Мистър Сатъртуейт се наклони напред и потупа окуражително ръката ѝ.

— Да — каза той. — Да. Какво видяхте?

— Мъжът ми лежеше напърно на писалищната маса. Виждах главата му... кръвта... ох!

Закри лицето си с ръце. Началникът на полицията се наклони напред.

— Извинете ме, лейди Дуайтън. Вие сте помислили, че мистър Делангуа го е застрелял?

Тя кимна.

— Прости ми, Пол — замоли тя. — Но ти каза... ти каза...

— Че ще го застрелям като куче — произнесе Делангуа мрачно.
— Помня. Това беше в деня, когато открих, че се отнася лошо с теб.

Полицейският началник се придържаше строго към конкретния въпрос.

— Значи да разбирам, лейди Дуайтън, че вие пак сте се качили на горния етаж, а... ъ-ъ... не казахте нищо. Излишно е да се впускаме в причината. Не сте пипали тялото, нито сте се приближавали до писалищната маса?

Тя потръпна.

— Не, не. Веднага излязох от стаята.

— Разбирам, разбирам. И точно по кое време беше това? Знаете ли?

— Беше точно шест и половина, когато се прибрах в спалнята си.

— Значи в... да речем шест часа и двацет и пет минути, сър Джеймс е бил вече мъртъв. — Полицейският началник погледна останалите. — Стрелките на този часовник... са преместени, нали? Още отначало се усъмнихме. Няма нищо по-лесно от това да се поставят стрелките на колкото часа пожелае човек, но са сбъркали, като са го сложили настрана по някакъв начин. Е, изглежда, че така подозренията се свеждат до иконома или камериера, но не мога да повярвам, че е икономът. Кажете ми, лейди Дуайтън, този човек Дженингс имаше ли зъб на вашия съпруг?

Лора вдигна лице от ръцете си.

— Не точно зъб, ала... е, Джеймс ми каза чак тази сутрин, че го е уволнил. Заварил го да краде.

— Аха! Сега разбираме връзката. Дженингс е щял да бъде уволнен, без да му се даде препоръка. Сериозен проблем за него.

— Вие споменахте нещо за часовник — каза Лора Дуайтън. — Това е само вероятност... ако искате да уточните времето... Джеймс сигурно е имал у себе си малкия си джобен часовник за голф. Дали и той не се е счупил, когато е паднал напред?

— Това е идея — произнесе полковникът бавно. — Но се опасявам... Къртис.

Инспекторът кимна бързо в знак, че е разбрал, и излезе от стаята. Върна се след една минута. На дланта му имаше специален сребърен часовник, каквито се продават за играчи на голф, за да ги носят спокойно в джоба с топки.

— Ето го, сър — каза той, — но се съмнявам дали ще ни помогне с нещо. Яки са тия часовници.

Полковникът го пое от него и го задържа до ухото си.

— Във всеки случай изглежда, че е спрял — забеляза той.

Натисна с палеца си и капакът на часовника се отвори. Стъклото беше счупено напъйко.

— Аха! — възкликна той тържествуващо.

Стрелките сочеха точно шест и четвърт.

— Много хубаво порто, полковник Мелроуз — изказа се мистър Куин.

Беше девет и половина и тримата току-що бяха завършили късната си вечеря в къщата на полковник Мелроуз. Мистър Сатъртуейт ликуваше.

— Аз излязох напълно прав — засмя се той под мустак. — Не можете да отречете това, мистър Куин. Вие дойдохте тази вечер да спасите двама глупави млади хора, които искаха да пъхнат главите си в примката.

— Така ли? — каза мистър Куин. — Съвсем не. Аз абсолютно нищо не съм направил.

— Оказа се, че не е необходимо — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Ала можеше да бъде. Знаете, че всичко стана много бързо. Никога няма да забравя момента, когато лейди Дуайтън каза: „Аз го убих“. Никога не съм виждал на сцена нещо толкова драматично.

— Склонен съм да се съглася с вас — рече мистър Куин.

— Не бих повярвал, че такова нещо може да се случи извън роман — заяви полковникът може би за двайсети път тази вечер.

— Така ли мислите? — запита мистър Куин.

Полковникът го изгледа втренчено.

— Дявол да го вземе, та то стана тази вечер.

— Не ще и дума — намеси се мистър Сатъртуейт, като се облегна назад и сръбна от виното си. — Лейди Дуайтън беше великолепа, просто великолепа, но направи една грешка. Не е трябвало да си прави извода, че мъжът ѝ е бил застрелян. По същия начин Делангуа сглупи да предположи, че е бил намушкан само защото кинжалът случайно легеше на масата пред нас. По чисто съвпадение лейди Дуайтън го бе донесла.

— Така ли? — запита мистър Куин.

— Е, ако бяха казали само, че са убили сър Джеймс, без да се впускат в подробности как са го направили... — продължи мистър Сатъртуейт — ... какъв щеше да бъде резултата?

— Може би щяхме да им повярваме — каза мистър Куин със странна усмивка.

— Цялата работа беше точно като в роман — вметна полковникът.

— Предполагам, че именно оттам са взели идеята — каза мистър Куин.

— Възможно е — съгласи се мистър Сатъртуейт. — Неща, които човек е чел, се случват по най-странен начин. — Погледна мистър Куин отсреща. — Разбира се, още отначало часовникът наистина изглеждаше подозрителен. Човек никога не бива да забравя колко лесно могат да се преместят стрелките на един стенен или джобен часовник напред или назад.

Мистър Куин кимна и повтори думите.

— Напред — каза той и помълча. — Или назад.

В гласа му имаше нещо насърчително. Бляскавите му тъмни очи бяха вперени в мистър Сатъртуейт.

— Стрелките на часовника бяха преместени напред — каза мистър Сатъртуейт. — Знаем това.

— Така ли беше? — запита мистър Куин.

Мистър Сатъртуейт го изгледа втренчено.

— Да не би да искате да кажете — изрече той бавно, — че джобният часовник е бил върнат назад? Но това няма смисъл. Невъзможно е.

— Не е невъзможно — промърмори мистър Куин.

— Е... глупаво е. Кой би имал полза от това?

— Предполагам, единствено някой, който е имал алиби за това време.

— Ей богу! — извика полковникът. — Времето, когато според младия Делангуа той говорел с пазача.

— Той изрично подчерта това — каза мистър Сатъртуейт.

Спогледаха се. Имаха неловкото чувство като че здравата почва се срутва под краката им. Фактите се превъртаха, придобивайки нови и

неочаквани образи. И в центъра на калейдоскопа беше мургавото, усмихнато лице на мистър Куин.

— Но в такъв случай... — подзе Мелроуз — ... в такъв случай...

Мистър Сатъртуейт, по-съобразителен, довърши изказването му:

— Всичко е наопаки. Така или иначе нагласена работа... но нагласена срещу камериера. Ох, но не може да бъде! Невъзможно е. Защо всеки от тях се самообвиняваше за престъплението?

— Да — каза мистър Куин. — Дотогава вие ги подозирахте, нали? — Гласът му продължи спокойно и замечтано. — Досуц като в роман, както казахте, полковник. Оттам именно са взели идеята. Така постъпват невинният герой и героинята. Разбира се, затова сте помислили, че са невинни — зад тях беше силата на традицията. Мистър Сатъртуейт все казваше, че било нещо като на сцена. И двамата бяхте прави. То не беше реално. Вие непрекъснато говорехте така, без да съзнавате какво говорите. Те можеха да разкажат много по-правдива история, ако искаха да им повярваме.

Двамата мъже го гледаха безпомощно.

— Щеше да бъде хитро — изрече бавно мистър Сатъртуейт.

— Щеше да бъде дяволски хитро. А аз мислех за съвсем друго. Икономът каза, че влязъл в седем часа да затвори прозорците — значи трябва да е очаквал, че те ще бъдат отворени.

— Именно оттам е влязъл Делангуа — каза мистър Куин. — Той е убил сър Джеймс с един удар, а той и тя заедно са направили каквото трябва...

Погледна мистър Сатъртуейт, насърчавайки го да възпроизведе сцената. Той го направи колебливо.

— Счупили часовника и го сложили настрана. Да. Преместили стрелките на джобния часовник и го счупили. После той се измъкнал през прозореца, а тя го затворила подире му. Ала има едно нещо, което не разбирам. Защо изобщо са си правили труд с джобния часовник? Защо просто не са върнали стрелките на другия часовник назад?

— Часовникът на писалището е бил винаги малко очебиен — каза мистър Куин. — Всеки би могъл да прозре такъв прозрачен номер.

— Но несъмнено с джобния би било пресилено. Просто по чиста случайност ни дойде на ум за него.

— О, не — каза мистър Куин. — Спомнете си, това беше внушение на дамата.

Мистър Сатъртуейт го изгледа с възхищение.

— И все пак, знаете ли — каза мистър Куин замечтано, — единственият човек, който вероятно не би пренебрегнал джобния часовник, би бил камериерът. Камериерите знаят по-добре от всеки друг какво носят господарите им в джобовете си. Ако камериерът е преместил стрелките на големия часовник, той би направил същото и с джобния. Тия двамата не разбират човешката природа. Не са като мистър Сатъртуейт.

Мистър Сатъртуейт поклати глава.

— Значи съм грешал — промърмори той гузно. — Мислех, че вие дойдохте да ги спасите.

— Затова именно дойдох — заяви мистър Куин. — О! Не тия двамата... другите. Сигурно не сте обърнали внимание на камериерката? Тя не носеше син брокат, нито играеше драматична роля. Но наистина е доста хубаво момиче и мисля, че обича много тоя човек Дженингс. Мисля, че вие двамата ще можете да спасите любимия ѝ от бесилото.

— Нямаме никакво доказателство — каза полковник Мелроуз с усилие.

Мистър Куин се усмихна.

— Мистър Сатъртуейт има.

— Аз ли? — Мистър Сатъртуейт беше учуден.

Мистър Куин продължи:

— Имате доказателство, че оня часовник не е бил счупен в джоба на сър Джеймс. Джобен часовник не може да се счупи току-така, без да се отвори капака. Само опитайте и ще видите. Някой е извадил часовника и го е отворил, върнал назад стрелките, счупил стъклото, а после го затворил и го върнал обратно. Не са забелязали, че липсва парче стъкло.

— Аха! — извика мистър Сатъртуейт. Ръката му се стрелна към джоба на жилетката му. Извади оттам парченце извито стъкло.

Това беше върховният му момент.

— С това — обяви мистър Сатъртуейт важно — аз ще спася един човек от смърт.

[1] новобогаташите (фр.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.